

Albert Ruda

Professor de Dret Civil. Institut de Dret Privat Europeu i Comparat

Prestige: un pas més cap a la irresponsabilitat ambiental

La sentència del *Prestige* ha estat sens dubte una de les més importants de 2013. Com tothom sap, el desastre que hi dóna lloc va ocórrer quan l'infame petrolier va vessar la seva càrrega davant de la costa gallega, l'any 2002. Molts recordaran les lacrimògenes imatges del *chapapote* tacant les platges, no només del nord d'Espanya, sinó també dels països veïns. Mediambientalment ha estat una de les pitjors, si no la pitjor, catàstrofe de la història espanyola, i econòmicament, el cost de la reparació ambiental és també colossal.

Jurídicament, el cas planteja un repte formidable, per la pluralitat de parts implicades, la intervenció de les autoritats públiques (demandants i acusades al mateix temps), la dimensió internacional, la complexitat dels ecosistemes afectats, i el nombre de víctimes reals o potencials, etc. La depuració de responsabilitats s'ha ventilat en un procés penal, en el qual estaven imputats el capità del vaixell, el cap de màquines, el primer oficial (desaparegut), i l'aleshores director general de la Marina Mercant (que va donar l'ordre d'allunyar el vaixell de la costa, en lloc de fer-lo entrar en un port segur).

La decisió d'absoldre els acusats, adoptada per l'Audiència corunyesa, ha provocat perplexitat i descontentament generals. Primer, perquè és una sentència tardana, que arriba 11 anys després de l'accident, raó per la qual resulta intrínsecament poc justa. I segon, perquè fa la impressió d'impunitat en un cas en què, per la gravetat dels fets, la major severitat semblaria plenament justificada. Ara

bé, com saben els nostres estudiants de primer de Dret, ni totes les calamitats tenen un responsable, ni totes les malifetes mereixen una sanció penal, ni sempre (i això és el fet realment greu) es persegueix a tots els que realment caldria perseguir. No oblidem que a la banqueta dels acusats no s'hi va asseure cap responsable de l'armadora del vaixell-escombraria (amb seu a Atenes), ni de la societat de classificació, que n'havia certificat la navegabilitat.

Descartada (per ara) la responsabilitat penal, roman el dubte de la reparació dels danys. És aquí on entra en joc el Dret de la responsabilitat civil. Però aquest s'ha ocupat tradicionalment dels danys individuals, a persones concretes, no a la natura. Fins i tot, encara que s'indemnitzessin (com dicten els convenis internacionals) les despeses de restauració i les mesures de prevenció, quedarien danys sense cobrir: la pèrdua temporal d'ús dels recursos contaminats, els danys de difícil reparació en espècie (danys a la biodiversitat, aus mortes, contaminació del sòl marí...), que són, tanmateix, econòmicament quantificables. En fi, la legislació ha avançat molt per intentar que algú respongui pels

danys al medi ambient com a tal o «danys ecològics purs». Però tot això no serveix de res si no hi ha responsables ni es permet al medi ambient reclamar una indemnització de tots els danys.

